

TÜRKİYE TÜRKÇESİNDE EŞ ANLAMLILIK İLE İLGİLİ BAZI SORUNLAR

Mustafa SARI*

ÖZET

Türkçede anlam bilimi çalışmaların azlığı bilinmektedir. Anlam bilimi ile ilgili hem eş zamanlı hem de art zamanlı biçimde incelenmesi gereken birçok sorun bulunmaktadır.

Bu çalışmada Türkiye Türkçesinde eş anlamlılıkla ilgili bazı sorunlar üzerinde durulmuştur. Türkçede birbiriyle tamamen örtüşen eş anlamlı kelimeler var mıdır? Eş anlamlılıkla bağlam arasında nasıl bir ilişki vardır? Başka dillerden alınan kelimelerle Türkçe kelimeler arasındaki anlam yakınlığı, eş anlamlılık biçiminde değerlendirilebilir mi? Türkçede sözcük ölümü, eş anlamlılıkla ilgili midir? Standart Türkçe ile Türkiye Türkçesi ağızları arasında eş anlamlı kelimeler bakımından farklılıklar bulunabilir mi? gibi sorular, bu çalışmanın ana konularıdır.

Anahtar Kelimeler: Anlam bilimi, eş anlamlılık, Türkiye Türkçesi, ödünç kelime, anlam değişmesi.

SOME PROBLEMS ON SYNONYMY IN TURKEY TURKISH

ABSTRACT

It is well known that there are few studies on semantics in Turkey Turkish. So, there are many semantic issues which must be examined synchronicly and diachronicly in Turkey Turkish.

Some problems on synonymy in Turkish have been dwelt on in this study. The questions like 'are there any absolutely synonymous word pairs in Turkish?', 'How is the relationship between synonymy and context?', 'Can a native word and its borrowing counterpart be synonymous. Is word deaht related with synonymy in Turkish. Are there any differences in standart Turkey Turkish and Anatolian dialects from the synonymyus point of view are the subjets of this study.

Keywords: Semantics, synonymy, Turkey Turkish, loanword, semantic change.

1. Giriş

Birçok dilde olduğu gibi Türkçede de eş anlamlılıkla ilgili henüz tam anlamıyla çözüme kavuşmamış sorunlar bulunmaktadır. İngilizce için hazırlanmış olan ve sadece eş anlamlı kelimeleri içeren sözlüklerde, anlamları birbirine yakın olan kelimeler aynı madde altında toplanmıştır. Türkçede sadece eş anlamlı sözcükleri kapsayan sözlükler yaygın değildir. Ancak Türkçe sözlüklerde kelimelerin çoğunlukla yakın anlamlı başka bir kelime ile açıklandığı bilinmektedir.

Türkçede birbiriyle tamamen örtüşen eş anlamlı kelimeler var mıdır? Sözlüklerde eş anlamlı biçimde verilen kelimelerin bu özellikleri kullanıma ne kadar yansımaktadır? Başka

---

* Doç. Dr., Mevlana Üniversitesi, elmek: msari68@hotmail.com.

dillerden alınan kelimelerle Türkçe kelimeler arasındaki anlam yakınlığı, eş anlamlılık biçiminde değerlendirilebilir mi? Standart Türkçe ile Türkiye Türkçesi ağzları arasında eş anlamlı kelimeler bakımından farklılıklar bulunabilir mi? Bu çalışma, bu ve benzeri soruları cevaplandırmayı amaçlamaktadır.

2. Türkçede Eş Anlamlılık İle İlgili Sorunlar

Asıl konuya geçmeden önce, araştırmacıların bugüne kadar eş anlamlılıkla ilgili ortaya koydukları düşünceleri aktarmakta fayda vardır. Zeynep Korkmaz eş anlamlı kelimeler ile ilgili şu bilgileri verir:

“Anlamları aynı veya birbirine yakın olan kelimeler. Dilbilimi açısından aslında anlamca birbirine tıpi tıpına denk düşen çok az kelime vardır. Eş anlamlı sözler, genellikle bazı kelimelerdeki kavram inceliklerinin çeşitli sosyal ve dil kesimlerinde zamanla gölgelenmeye uğrayarak anlamca birbirlerine yaklaşımlarından oluşmuştur. *bıkmak, bezmek, usanmak; göndermek, yollamak; son bulmak, sona ermek*. Bir dilin kendi kelimeleri arasında olduğu gibi alıntı kelimeleri arasında da eş anlamlı olanları vardır. Türkçe; Arapça ve Farsçadan yaptığı alıntılar dolayısıyla bu bakımdan bol örnekler vermektedir: *göz, çeşm, ayn; dudak, leb; değer, kıymet; yetenek, kabiliyet*. Dilimizde, eş anlamlı sözlerin batı dillerinden alınmış örnekleri de vardır: *doğruca, doğrudan doğruya, direkt; yönerge, direktif, talimat; boyunbağı, kravat*.” (Korkmaz 1992:56)

Berke Vardar’ın tanımı ise şu biçimdedir:

“İki ya da daha çok sayıda göstergenin aynı anlama gelme, ayrı göstergelerin aynı gösterileni belirtme özelliği. Örneğin *siyah* ve *kara* birçok bağlamda eş anlamlılık gösteren ögelerdir. Eş anlamlılık çoğu kez salt nitelikli olmaktan uzaktır, bu nedenle özdeşlikten çok, anlamca yakınlık belirtir. Çünkü aynı bağlamda hiçbir anlam ayırtısı getirmeden birbirinin yerini alabilecek göstergeler az sayıdadır.” (Vardar, 1998)

İki tanım arasında fark vardır. Örneğin Korkmaz, yabancı ve yerli sözcükler arasındaki yakınlığı eş anlamlılık biçiminde değerlendirir. Vardar’ın tanımında ise bağlam ve eş anlamlılık arasındaki ilişki vurgulanmıştır. Buna göre bir dilde her bağlamda anlamdaş sayılabilecek kelime sayısı çok azdır.

Türkçede eş anlamlılık üzerine yoğunlaşmış ve bu konuda hatırı sayılır çalışmalar yapmış araştırmacılardan biri de Doğan Aksan’dır. Aksan, N. Goodman’ı kaynak göstererek hiçbir dilde başlangıçta bir kavramı yansıtmak için birden fazla göstergenin kullanılmadığını, buna bağlı olarak da bir dilde iki ayrı göstergenin bütünüyle aynı anlama gelemeyeceğini belirtir (Aksan, 1999:78). Buna göre *dilemek/istemek, çevirmek/döndürmek, darılmak/ küsmek/gücenmek* gibi kelimeleri yakın anlamlı ögeler biçiminde değerlendirmek gerekmektedir (Aksan, 1998:131).

Vecihe Hatipoğlu da bir dilde tam eş anlamlılığın olamayacağını, eş anlamlı görünen kelimelerin esasen birbirinin yerine kullanılamayacağını belirtir. Örneğin Türkiye Türkçesinde *ana* ve *anne* kelimeleri her zaman birbirinin yerine kullanılamamaktadır. *ana şefkati* yerine *anne şefkati* denilebilir; ancak *ana fikir* yerine *anne fikir* sözünü kullanmak mümkün değildir (Hatipoğlu, 1970:9).

Eş zamanlı ve art zamanlı örnekler üzerinde yaptığımız incelemeler sonucunda, Türkçede eş anlamlılıkla ilgili birtakım sorunlar bulunduğunu ve bunların dilde değişmeye yol açtığını tespit ettik. Bu sorunlar aşağıda maddeler hâlinde incelenmiş ve açıklanmıştır.

Turkish Studies

2.1. Eş Anlamlı Kelimeler Arasında Anlam Farkının Oluşması

Eş anlamlı kelimeler arasında zaman içinde anlam farkı oluşabilir. Bu durum her iki kelimenin de söz varlığında yaşamaya devam etmesine zemin hazırlar. Örneğin Türkçenin tarihî metinlerinde eş anlamlı biçimde kullanılan Türkçe *nesne* ve Arapça *şey* sözcükleri arasında zamanla anlam farkı oluşmuştur. Aşağıda *nesne* sözcüğünün Eski Anadolu Türkçesi döneminde yazılmış olan *Yüz Hadis Yüz Hikâye* adlı eserinde Arapça *şey* ile eş anlamlı biçimde kullanıldığını gösteren örnekler çıkartılmıştır:

“*Lîkin bu gelenlerüñ kimisi Tañrı için geldi, (11) kimisi*

elüme nesne gire diyü geldi.”(49a-10)

“*Resül hazreti şalla'llâhu 'aleyhi ve sellem (7) buyurdı ki İslâm yapılpdur biş nesne üzerine.*”(50b-6)

“*Dağı şol nesne kim yarınğı gün sizün olmaya, [51b] anı günilemeñ. Ol nesne kim yarın anuñıla bile kopırsız, şimdiden anı düzün.*”(51a-15)

“*Resül hazreti şalla'llâhu 'aleyhi ve sellem, ben damu gibi nesne görmedüm kim (14) damudan kaçaruz diyen gişiler uyurlar. Ve hiç uçmağ gibi 'aceb (15) nesne görmedüm kim anı isterüz diyen gişiler uyurlar.*”(53b-15)

“*Ve halka eyü nesneler öğretgil.*”(57b-5)

“*Her bir nesnenün gönli var.*”(64b-2)

“*Hîç nesne başarmadılar.*”(68a-7)

Bu örnekler *nesne* sözcüğünün “şey, birşey” anlamıyla hem soyut hem de somut şeyleri karşılamak için kullanıldığını göstermektedir. Oysa kelime *Türkçe Sözlük*'te (2005), “Herhangi bir ağırlığı ve hacmi, rengi, maddesi olan her türlü canlı, cansız varlık, şey, obje.” biçiminde anlamlandırılmıştır. Eski Anadolu Türkçesinde *nesne* sözünün hem soyut hem de somut şeyleri karşılama özelliğini, bugün Arapça *şey* kelimesi yüklenmiştir.

İtalyanca *lokanta* ile Fransızca *restoran* sözcükleri arasındaki ilişki de konuyla ilgili çarpıcı bir örnektir. Esasen her iki kelime de “Kazanç amacıyla açılmış, para karşılığında yemek yenilen yer.” anlamındadır. Bunlardan İtalyanca *lokanta* sözcüğünün ödünçlenme tarihi, Fransızca *restoran* sözüne göre daha eskidir. Türkiye Türkçesinde bu iki kelimenin kullanımı arasında anlam nüansı oluşmuştur. Bugün *restoran* “Para karşılığında yemek yenilen lüks ve pahalı” yerler için kullanılmaktadır. Buna bağlı olarak iyi bir semtte açılmış ve üst sınıftan müşterilere hizmet veren yerler için *lokanta* 'dan ziyade *restoran* sözcüğü tercih edilmektedir. Küçük bir yerleşim yerinde ya da küçük bir otobüs terminalinde *restoran* değil, *lokanta* görmek ihtimali daha yüksektir. Dahası kenar bir semtte açılmış küçük bir mekâna *restoran* denmesi çoğu zaman yadırganır.

Sözlüklere bakılırsa bu tür kelimeler eş anlamlıdır. Ancak kullanımda durum farklıdır. Sözlüklerin bu tip kelimeleri niçin eş anlamlı gösterdiği sorusunu Palmer cevaplamaktadır. Palmer, *Semantics* adlı çalışmasında, sözlüklerde birçok kelimenin eş anlamlı imiş gibi açıklandığını; ancak bunların sadece kelimeyi daha kolay anlaşılır hâle getirdiğini, gerçekte ise bunların çoğunun eş anlamlı sayılamayacağını belirtir (Palmer, 1986:88).

Eş anlamlı kelimeler arasında anlam nüansı oluşması ile ilgili son olarak *milliyetçi-ulusalci*, *milliyetçilik-ulusalcılık* sözcükleri arasındaki ilişkiyi incelemek gerekmektedir.

Türk dilinde *millet-ulus*; *millî-ulusal* sözcükleri yakın anlamlı biçimde kullanılabilir. *Ulus* sözcüğünün, Cumhuriyet'in ilk yıllarında Türk dilini özleştirme çalışmaları sırasında, Arapça *millet* sözüne karşılık olmak üzere ortaya atıldığı bilinmektedir. Bugün her iki kelime de Türkiye Türkçesinin söz varlığında devam etmektedir.

Düşünce, duygu ya da sosyal hayatta ortaya çıkan değişimler ve farklılaşmalar kısa bir süre içerisinde dile de yansımaktadır. Geçtiğimiz aylarda yazılı ve sözlü iletişim araçlarında sıkça duyduğumuz *ulusalcılık* ve *ulusalci* sözcükleri düşünce dünyasında ortaya çıkan bir farklılaşmayı vurgulamaktadır.

Millet-ulus, *millî-ulusal* sözcükleri arasındaki anlam ilişkisi, *milliyetçilik-ulusalcılık*, *milliyetçi-ulusalci* sözcükleri arasındaki anlam ilişkisinden çok farklıdır. *Milliyetçilik* sözü, az ya da çok içinde muhafazakârlığı barındıran ve manevi değerleri de benimseyen bir düşünce sistemini anlatırken, *ulusalcılık* söz konusu değerleri yine az ya da çok dışlayan bir düşünceyi ifade etmektedir. Bu nedenle ulusalcılığın laiklik vurgusu milliyetçiliğe göre daha belirgin ve keskindir. İnternet üzerinde yaptığımız kısa bir taramada iki kavram arasındaki farkı vurgulayan bilgilere ulaştık. Örneğin, Uludağ Sözlük adlı sitede bu fark şu cümlelerle ifade edilir: '*Ulusalcıların din diye bir davaları yoktur, milliyetçiler 700 yıl İslam bayraktarlığı yapmış bir milletin evlatları olduklarını unutmazlar.*' İTÜ Sözlük sitesinde ise *ulusalcılık* sözü şöyle tanımlanmıştır: '*Hayata soldan baktığını iddia edip aynı zamanda milliyetçi olabilme "becerisini" gösterebilmiş sol cenahın kendisini sağ zihin dünyalarından ayırmak için kullandığı terim.*' Sözlüğe göre ulusalcılar, '*Klasik milliyetçilikten farklı olarak daha seçkin ve modernisttir, dinsel duyarlılıkla arasına mesafe koyarak sağ milliyetçilikten keskin bir şekilde ayrılır.*' Ancak şunu hemen belirtmek gerekir ki *milliyetçilik* ve *ulusalcılık* sözcükleri arasındaki kavramsal fark, sadece din algısıyla sınırlı değildir. *Ulusalcılık*, internetin popüler sitesi Wikipedia'nın aktardığı gibi, siyasi yelpazenin daha çok sol kanadına yakındır. Düşünce dünyasındaki bu gerçekliğe bağlı olarak *ulusalcılar* bilinçli bir şekilde *milliyetçilik* sözcüğünü kullanmaktan kaçınırlar. Gazeteler ya da internet sayfalarından, her iki sözcüğün bağlamı ile ilgili yapılacak olan taramalar, anlatmaya çalıştığımız farkı kolayca gösterebilir.

2.2. Eş Anlamlılık ve Sözcük Ölümü

Doğan Aksan, *sözcük ölümü* hakkında bilgi verirken her dilin söz varlığını oluşturan sözcüklerin bazılarının dil içi ya da dil dışı etkenlere bağlı olarak yitirildiğini, unutulduğunu vurgular ve sözcük ölümüne örnek olarak Osmanlı sarayı, ordu ve yönetim düzeniyle ilgili *enderun*, *çorbacı*, *sekbanbaşı*, *iç oğlanı*, *kazasker*, *bostancı*, *subaşı*, *kolağası*, *mirliva*, *mutasarrıf* gibi kelimelerle ve eski giyim kuşamları yansıtan *setre*, *pantol*, *yaşamak*, *ferace*, *redingot* gibi sözcükleri gösterir (Aksan, 1999:23).

Aksan, kelimeler arasındaki eş ya da yakın anlamlılık durumunun sözcüklerden birinin unutulmasına yol açtığını şu cümlelerle belirtir:

"... Her dilde, ister, biri yabancı kökenli olsun, ister her ikisi de yerli olsun, bu türden eş anlamlı çiftlerine ilişkin bir olgu göze çarpar: Birbirine eş ya da çok yakın anlamlı sözcükler arasında bir yaşam kavgası olur; bunun sonucunda bunlardan biri dilden silinir; kimi zaman da Türkçede olduğu gibi, ancak ikilemelere tutunarak dilde kalmayı başarır. Örneğin daha Köktürkçe döneminde kullanılan *ebirmek* (*evirmek*) bugün unutulmuş, ancak *evirmek çevirmek* ikilemesinde kalmıştır." (Aksan, 1999:80)

Dilimizde konuyla ilgili başka örnekler de bulunmaktadır. Türkiye Türkçesinde yaygın biçimde kullanılan *yorgun argın* ikilemesindeki *argın* kelimesinin kendi başına kullanımı yoktur. *Ar-* fiil köküne *-GUn* fiilden isim yapma ekinin eklenmesiyle oluşan kelime, Eski Türkçede kendi başına kullanılmakta idi. "Türkiye Türkçesinin Söz Varlığında Sözcüklerin Tek Biçimler Hâlinde

Turkish Studies

Yaşamayı” başlıklı yazımızda konuyla ilgili çok sayıda örnek vermiştik (Sarı, 2001). Burada sadece *Divanü Lügati’t-Türk*’te geçen şu parçayı aktarmakla yetinelim:

“Ardı seni kız bodu anıñ tal / Yaylır anıñ artuçı burnı takı kıwal” (Kız seni yordu, onun boyu dal gibi; iki yana ardıç gibi salınır, burnu da düzgündür.) (I-412)

Divanü Lügati’t-Türk’te kelimenin *ar-*, *argar-*, *argirt-* ve *argurup* biçimleri bulunmaktadır.

Yorgun argın yakın anlamlı kelimelerle oluşturulmuş bir ikilemedir. Ancak bu anlam yakınlığı ya da eş anlamlılık sözcüklerden birinin zamanla unutulmasına yol açmıştır.

Buna benzeyen başka bir kelime de yine bugün sadece *eğri büğrü* ikilemesinde kullanılan *büğrü* sözcüğüdür. *Büğrü* kelimesi de Eski Türkçe döneminde *bükri*, *bügri* biçimlerinde bağımsız olarak kullanılmakta idi.

Doğan Aksan Eski Türkçedeki *ebirmek*, *argın* ve *bark* sözlerinin bugün Türkiye Türkçesinde unutulduğunu, bu kelimelerin sadece *evirmek çevirmek*, *yorgun argın*, *ev bark* ikilemelerinde kullanıldığını belirtir (Aksan, 1999:80).

2.3. Ödünç Kelimeler ve Yerli Kelimeler Arasında Eş Anlamlılık

Yukarıda eş anlamlılıkla ilgili Zeynep Korkmaz’dan aktarılan tanımda “Dilimizde, eş anlamlı sözlerin batı dillerinden alınmış örnekleri de vardır: *doğruca*, *doğrudan doğruya*, *direkt*; *yönerge*, *direktif*, *talimat*; *boyunbağı*, *kravat*.” biçiminde bir açıklama bulunmaktadır (Korkmaz, 1992:56).

Acaba gerçekten yerli ve ödünç sözler arasında eş anlamlılık olabilir mi? Daha somut örneklerle Korkmaz’ın verdiği *doğruca*, *doğrudan doğruya*, *direkt*; *yönerge*, *talimat direktif*; *boyunbağı*, *kravat* gibi kelimeler arasında eş anlamlılık var mıdır? Ersoylu, sadece bu tip örneklerin değil, Türkçe ve Arapça kelimeler arasında bile eş anlamlılık olamayacağını, bunların olsa olsa *yabancı kaynaklı karşılık oluş* şeklinde değerlendirileceğini belirtir. Ersoylu, batıda hazırlanan eş anlamlı sözlüklere yabancı bir kelimenin alınmadığına dikkat eder. Örneğin, Türkçe *ağa* kelimesi *agha* imlasiyle, İngilizce sözlüklere girmiş ve “1. *Lord, master*. 2. *Local big land-owner, agha*. 3. *hist. Agha (title formerly given to certain officers, esp. Janissaries) elder brother, paternal uncle*” şeklinde açıklanmıştır. Ancak bu kelime eş anlamlılar sözlüklerine alınmamıştır. Sözlüklere ne *lord* ne de *master* kelimelerinin eş anlamlısı olarak alınmıştır. Bu da eş anlamlılığın bir dilin kendi öz kelimeleri arasında kabul edilmesi, yabancı dillerden gelen karşılıkların eş anlamlı değil; birer *yabancı kaynaklı karşılık* şeklinde değerlendirilmesi gerektiği anlamına gelmektedir (Ersoylu, 2001).

Bu durumu daha iyi görebilmek için *Yabancı Kelimelere Karşılıklar*’dan çıkarılan şu örneklere bakmakta fayda vardır: *yayımcı*, *editör*; *yelveren*, *vantilâtör*; *yerel*, *lokal*; *uzunluk*, *metraj*. Bunlar arasında eş anlamlılık olması beklenemez. Kaldı ki batı kaynaklı bir kelimenin başka bir anlamı da dilimize girdiğinde yeni bir Türkçe karşılık bulmak zorunda kalıyoruz. Örneğin *lokal* için hem *dernek evi* hem de *yerel* karşılıkları bulunmuştur. Her yeni anlam için çoğu zaman farklı kelimeye ihtiyaç duyulduğundan, batı kökenli bir kelimenin birden fazla Türkçe kelimeyle eş anlamlı olması beklenir. *Lokal* kelimesi hem *dernek evi* hem de *yerel* ile eş anlamlı mı kabul edilecektir?

2.4. Kelimelerin Standart Türkçe ve Türkiye Türkçesi Ağzlarındaki Kullanımları Arasında Eş Anlamlılık

Standart Türkçe ile Türkiye Türkçesi ağzları arasında da eş anlamlılık bakımından fark bulunmaktadır. Türkiye Türkçesi ağzlarında *kadın*, *avrat*; *herif*, *koca* kelimeleri anlam bakımından birbirine yakındır. Ancak bu kelimelerin standart Türkçedeki kullanımları çok farklıdır.

Turkish Studies

Avrat ve *herif* kelimeleri standart Türkçede olumsuz bir çağrışım uyandırmaktadır. Oysa Türkiye Türkçesi ağızlarında böyle bir durum söz konusu değildir. Her dilde olduğu gibi Türkçede de konuyla ilgili örnek sayısı oldukça fazladır.

3. SONUÇ

Buraya kadar yapılan incelemeler ve değerlendirmelere bağlı olarak elde edilen sonuçlar aşağıda sıralanmıştır.

1. Bütün dillerde olduğu gibi Türkçede de yüzde yüz eş anlamlılık mümkün değildir.

2. Türkçenin tarihî dönemlerinde eş anlamlı biçimde kullanılan kelime çiftlerinden bazıları Türkiye Türkçesinin söz varlığında kullanılmamaktadır. Aksan'ın belirttiği gibi eş anlamlılık sözcük ölümüne neden olmaktadır. Bugün sadece *yorgun argın*, *eğri büğrü*, *evire çevire* gibi ikilemelerde yaşayan *argın*, *büğrü*, *evir-* (>*ebir-*) Türkçenin söz varlığında hayat bulamamıştır.

3. Eş anlamlı görünen kelimeler arasında zaman için anlam nüansı oluşabilir. *Lokanta*, *restoran*; *ulusalci*, *milliyetçi*; *ulusalcılık*, *milliyetçilik* sözcükleri arasında anlam farkı bulunmaktadır.

4. Aynı anlama gelen yerli ve ödünç kelimeler arasındaki ilişki anlamdaşlık biçiminde açıklanamamalıdır. Ersoylu'nun belirttiği gibi bunlar *yabancı karşılık oluş* biçiminde değerlendirilmelidir.

5. Eş anlamlılık bakımından standart Türkçe ile Türkiye Türkçesi ağızları arasında fark bulunmaktadır.

KAYNAKÇA

- AKSAN, Doğan (1999), *Anlambilim*, Engin Yayınevi, Ankara.
- ATA, Aysu (1997), *Kıyasü'l-Enbiya II Dizin*, TDK Yay., Ankara.
- ATA, Aysu (1998), *Nehcü'l-Feradis Dizin*, TDK Yay., Ankara.
- CLAUSON, Sir Gerard (1972), *An Etymological Dictionary Pre-Thirteenth Century Turkish*, Oxford Press.
- ERSOYLU, Halil (2001), "Eş Anlamlılık mı Yabancı Kaynaklı Karşılık Oluş mu?", *Türk Dili*, Mart, s. 250- 266, TDK Yay., Ankara, 2001.
- HATİPOĞLU, Vecihe (1970), "Eş Anlamlı Sözcük Var mıdır?", *Türk Dili*, Ekim, TDK Yay., Ankara.
- KORKMAZ, Zeynep (1992), *Grammer Terimleri Sözlüğü*, TDK Yay., Ankara.
- LYONS, John (1981), *Language and Linguistics*, Cambridge University Press.
- PALMER, F. R. (1986), *Semantics*, Cambridge University Press, Cambridge.
- SARI, Mustafa (2001), 'Türkiye Türkçesinin Söz Varlığında Sözcüklerin Tek Biçimler Hâlinde Yaşamaları', *Türk Dili*, S. 592, Mart 2001, s. 300-312. *Tarama Sözlüğü* (1996), TDK Yay., Ankara.
- TOPARLI Recep (1989), *Dilbilgisi Terimleri Sözlüğü*, Ötüken Yay., İstanbul.
- Türkçe Sözlük* (2005), TDK Yay., Ankara.
- VARDAR, Berke (1998), *Açıklamalı Dilbilim Terimleri Sözlüğü*, ABC Yay., İstanbul.
- <http://www.itusozluk.com/>
- <http://tr.wikipedia.org/>
- <http://www.uludagsozluk.com/>